

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14108550-220.99-1618832

03.09.2021

Konu : Madencilik Faaliyetleri'nin ÇED Sürecinde ve
Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve
Esaslar

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) 08.07.2009 tarih ve B 18 0 ÇED 0 02 02 238-02-04-5102-40174 sayılı yazımız.
b) 08.08.2014 tarih ve 20289998/220.99/12922 sayılı yazımız.
c) 13.08.2015 tarih ve 20289998-220.99-E.13127 sayılı yazımız.
ç) 11.07.2016 tarih ve 20289998-220.99-E.11291 sayılı yazımız.
d) 19.06.2017 tarih ve 20289998-220.99-E.9446 sayılı yazımız.
e) 16.08.2017 tarih ve 20289998-220.99[220.99]-E.10682 sayılı yazımız.
f) 30.12.2017 tarih ve 20289998-220.99[220.99]-E.20632 sayılı yazımız.
g) 19.06.2018 tarih ve 14108550-220.99-E.108002 sayılı yazımız.

İlgi yazılarımız ile madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak, yürütülen ÇED süreçlerinde ve proje bazlı görüş taleplerinde dikkat edilmesi ve uygulanması gereken usul ve esaslar Valiliklerimize (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) iletilmiştir.

Madencilik sektöründe ilgili kurumlar tarafından yapılan mevzuat değişiklikleri, ÇED sürecinde ve uygulamada yaşanan sorunlar ile "ÇED Yönetmeliği'nin Geliştirilmesi Projesi" sürecinde elde edilen görüşler doğrultusunda, madencilik faaliyetleri ile ilgili talimatların güncellenerek birleştirilmesi ve uygulamada kolaylık sağlayacak şekilde ortak bir metine dönüştürülmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Bu itibarla; Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında yürütülen ÇED süreçlerinde ve münferit görüş taleplerinde **01.10.2021 (dahil)** tarihinden itibaren iş bu yazımız ekinde yer alan Bakanlık Makamı Oluru eki olan "**Madencilik Faaliyetleri'nin ÇED Sürecinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar**"a göre iş ve işlemlerin yürütülmesi gerekmekte olup, **01.10.2021** tarihinden önce tarafınıza ÇED başvurusu yapılan veya görüş talep edilen projelerde ise başvuru tarihinde yürürlükte olan talimatlar kapsamında iş ve işlemlerin yürütülmesi hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mehrali ECER

Bakan a.

Çevresel Etki Değerlendirmesi,
İzin ve Denetim Genel Müdürü

Ek: Madencilik Faaliyetleri'nin ÇED Sürecinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FB8070F5-A7B2-49B5-9CBC-14230B08485E

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi Eski Şehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km No:278 Çankaya
/ANKARA Telefon No: (0312) 410 10 00 Faks:(0312) 419 21 92

Bilgi için:Selen ÇELİK
KADİROLU
Jeoloji Yüksek Mühendisi

Dağıtım:

Gereği:

81 İL VALİLİĞİNE

Bilgi:

İZİN VE LİSANS DAİRESİ BAŞKANLIĞINA
ENDÜSTRİYEL YATIRIMLAR ÇED DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA
ALTYAPI YATIRIMLARI ÇED VE STRATEJİK
ÇEVRESEL DEĞERLENDİRME DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA
ÇED İZLEME VE ÇEVRE DENETİMİ DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA
ÇEVRE ENVANTERİ VE BİLGİ YÖNETİMİ
DAİRESİ BAŞKANLIĞINA
ÇEVRE YETERLİK HİZMETLERİ DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: FB8070F5-A7B2-49B5-9CBC-14230B08485E

Mustafa Kemal Mahallesi Eski Ehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km No:278 Çankaya
/ANKARA Telefon No: (0312) 410 10 00 Faks:(0312) 419 21 92

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Bilgi için: Selen ÇELİK
KADIOĞLU
Jeoloji Yüksek Mühendisi

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ÇED İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 14108550-220.02-1618156
Konu : Madencilik Faaliyetleri'nin ÇED Sürecinde ve
Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar

27/08/2021

BAKANLIK MAKAMINA

- İlgi (a): 08.07.2009 tarih ve B 18 0 ÇED 0 02 02 238-02-04-5102-40174 sayılı yazımız.
(b):08.08.2014 tarih ve 20289998/220.99/12922 sayılı yazımız.
(c):13.08.2015 tarih ve 20289998-220.99-E.13127 sayılı yazımız.
(ç):11.07.2016 tarih ve 20289998-220.99-E.11291 sayılı yazımız.
(d):19.06.2017 tarih ve 20289998-220.99-E.9446 sayılı yazımız.
(e):16.08.2017 tarih ve 20289998-220.99-E.10682 sayılı yazımız.
(f):30.12.2017 tarih ve 20289998-220.99-E.20632 sayılı yazımız.
(g):19.06.2018 tarih ve 14108550-220.99-E.108002 sayılı yazımız.

İlgi yazılarımız ile madencilik faaliyetleri ile ilgili gerek ÇED süreçlerinde gerekse münferit görüş taleplerinde dikkat edilmesi gereken usul ve esaslar Valiliklerimize (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) iletilmiş ve iş ve işlemlerinde dikkate alınması için talimatlandırılmıştır.

Madencilik sektöründe ilgili kurumlar nezdinde yapılan mevzuat değişiklikleri, ÇED sürecinde yaşanan sorunlar ve "ÇED Yönetmeliği'nin Geliştirilmesi Projesi" sürecinde elde edilen görüşler doğrultusunda bahse konu talimatların güncellenmesi ve mükerrer konuların birleştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Bu itibarla, ilgi yazılarımızda yer alan usul ve esasların yürürlükten kaldırılarak ekte yer alan "Madencilik Faaliyetleri'nin ÇED Sürecinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar" ın yürürlüğe konulması hususunu Olur'larınıza arz ederim.

Mehrali ECER
Genel Müdür

Uygun görüşe arz ederim.
...../...../2021

Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR
Bakan Yardımcısı

OLUR

...../...../2021

Murat KURUM
Bakan

Ek: Madencilik Faaliyetleri'nin ÇED Sürecinde ve Görüş Taleplerinde
Uygulanacak Usul ve Esaslar (3 sayfa)

MADENCİLİK FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ ÇED SÜREÇLERİNDE VE GÖRÜŞ TALEPLERİNDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR

Amaç: Maden Kanunu ve İlgili Yönetmelikleri'nde yapılan değişiklikler ve madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerinin oluşturduğu kamuoyu algısı nedeniyle, Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerimizde ÇED süreci yürütülen veya ÇED Yönetmeliği kapsamında görüş verilen madencilik faaliyetlerine ilişkin uygulamalarımızın gözden geçirilmesi gereği hâsıl olmuştur.

İş bu yürürlüğe girecek olan "Madencilik Faaliyetleri İle İlgili ÇED Süreçlerinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar" ile madencilik faaliyetlerinin değerlendirilmesine konu Bakanlığımız içtihatlarında işlevsiz olan uygulamaların yürürlükten kaldırılması, geçen yıllar içerisinde Bakanlığımız tarafından İl Müdürlüklerimize gönderilen talimatlarımızın birleştirilerek sadeleştirilmesi ve uygulamanın tek bir talimata dönüştürülmesi amaçlanmaktadır.

Kapsam: "Madencilik Faaliyetleri İle İlgili ÇED Süreçlerinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar" gerek ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listesi'nde yer alan faaliyetlerin değerlendirilmesini gerekse Bakanlığımızdan veya İl Müdürlüklerimizden talep edilen faaliyet bazlı görüşleri kapsamaktadır.

İçerik: Madencilik Faaliyetleri İle İlgili ÇED Süreçlerinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul Ve Esaslar aşağıda maddeler halinde yer alan hükümleri içermektedir.

Usul ve Esaslara İlişkin Hükümler:

1- Madenlerin aranması, çıkarılması ve işletilmesine ilişkin projelerle ilgili ÇED başvurularının; madenin aranması, çıkarılması ve işletilmesinde hak sahibi olan ruhsat sahibi tüzel/gerçek kişiler tarafından yapılması gerekmekte olup, rödevansçılar tarafından yapılacak başvurular değerlendirmeye alınmaksızın iade edilecektir.

2- ÇED Yönetmeliği kapsam dışı görüşü veya ÇED Kararı (*ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir*) bulunan madencilik projelerinde ruhsat temdidinin ve devrinin yapılmayarak ruhsatın Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından iptal edildiği ve saha terk işlemi gerçekleştirilerek icra veya ihale yoluyla tüm hak ve vecibeleri ile birlikte satışının yapılarak ruhsatın yeniden düzenlendiği durumlarda; bahse konu saha için evvelce verilmiş olan ÇED Kararı (*ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir*) veya muafiyet görüşleri yeni düzenlenen ruhsatın sahibi adına geçerli değildir. Yeni ruhsat sahibinin ÇED Yönetmeliği kapsamında yeniden başvuru yapması gerekmektedir.

3- 3213 Sayılı Maden Kanunu'nun 17'nci maddesinin son fıkrasında, (Ek fıkra:28/11/2017-7061/48 md.)" *Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz*" hükmü yer almaktadır. Bu nedenle; bahse konu yöntemlerle yapılan arama ve numune alma faaliyetleri için ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmamaktadır.

4- Daha önce ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirilen ve ÇED Kararı (*ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir*) verilen petrol veya jeotermal kaynak arama projelerinin ÇED kararına esas çalışma alanlarında aynı yöntemle ilave kaynak arama çalışması yapılması durumunda; İlave edilmesi planlanan yeni arama noktalarının çevresel etkilerinin, ÇED

Kararına konu mevcut arama faaliyetinin çevresel etkilerini de içerecek şekilde kümülatif olarak değerlendirilmesi (*kullanılacak kimyasalların özellikleri, yapılacak havuzların boyutları, geçirimsizlik özellikleri, sondaj çamuru kapsamında oluşan su ve atığın bertaraf yöntemleri, petrol ve jeotermalin akışkan özellikleri, test kuyusundan çıkan suların bertarafı vb.*) gerekmektedir. Değerlendirme sonucunda mevcut karara esas Proje Tanıtım Dosyasında yer alan taahhütlerin ilave açılacak kuyular için de geçerli olması halinde yeni arama noktaları için ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmamakta olup, ÇED kararına esas alan dışında yapılacak aramalar için ÇED Yönetmeliği Ek-2 listesi kapsamında işlem yapılması gerekmektedir.

5- Arama ve üretim faaliyetleri için ayrı ayrı ya da aynı dosyada entegre olarak ÇED başvurusu (Ek-1/Ek-2) yapılabilir. Ancak arama ile üretimin aynı dosyada sunulması halinde işletme ruhsatının da ibraz edilmesi gerekmektedir. Aynı ruhsat alanı içerisinde üretim faaliyeti ile birlikte arama faaliyetleri de yapılabilir. Ancak sadece arama yapılacaksa arama ruhsatının, üretim/işletme yapılacaksa işletme ruhsatının ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası'nda yer alması gerekmektedir.

6- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak başvurularda, hammadde üretim izninin alınmadığı durumlarda erişim numarası ile başvuru yapılabilir. Bu tür başvurular değerlendirmeye alınacaktır.

7- ÇED kararına esas proje alanının herhangi bir nedenle küçültülüp belli bir kısmının çıkarılarak, yerine aynı miktarda alan ilavesi ile genişleme yapılması hususu uygun görülmemekte olup, yeni ilave edilmesi planlanan alanın "Kapasite Artışı" olarak değerlendirilmesi ve ÇED Yönetmeliği kapsamında başvuru yapılması gerekmektedir.

8- Bakanlığımız ya da Valiliklerimiz (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) tarafından verilen kapsam dışı kararları; faaliyetin kapasitesinde artış olmaması, üretim yönteminin değişmemesi, alan artışının olmaması ve üretim veya faaliyete başlanılmış olması şartıyla daha önce verilen görüşün geçerliği devam etmekte olup, bu tür durumlarda Bakanlığımızın/İlgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün görüşünün alınması gerekmektedir.

9- ÇED Kararı bulunan farklı ruhsatların birleştirilmesi durumunda; kapasite artışı ve alan genişlemesi olmaması, üretim yönteminin değişmemesi ve her bir karara esas dosyada yer alan taahhütlere uyulması şartıyla, ÇED kararı yeni ruhsat için de geçerlidir. Bu tür durumlarda Bakanlığımızın/İlgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün görüşünün alınması gerekmektedir.

10- Aynı gerçek veya tüzel kişiliklere ait yapılan/yapılacak madencilik faaliyetlerinde; proje alanları bitişik olsa da ruhsat hukukları farklı olduğundan, her bir ruhsat sahası için ayrı başvuru yapılabileceği gibi; faaliyet sahibinin talep etmesi durumunda, entegre proje olarak tek bir başvuru da yapılabilir.

11- Madencilik projelerinde; alan artışı olmaksızın üretim miktarında artış olması, üretim yöntemi değiştirilerek faaliyete patlatılmalı üretimin dâhil edilmesi, patlayıcı madde miktarında artış yapılması ve yeraltı işletmeciliğine konu projeler için ÇED Yönetmeliğinin 16.maddesi kapsamında hazırlanacak Proje Tanıtım Dosyası ile ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne başvuru yapılması gerekmektedir.

12- Madencilik faaliyetleri kapsamında yapılan başvurularda; ruhsat alanı içerisinde ruhsat sahibi veya rödevansçı adına daha önce verilen herhangi bir karar (*muafiyet, ÇED Gerekli*

Değildir, ÇED Olumlu vb) bulunması halinde, aynı ruhsat içinde planlanan yeni faaliyetlere konu başvuruların kapasite artışı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

13- Arama ruhsatı ile yapılan başvurularda; arama ruhsatı alanının tamamının ÇED alanı olarak belirlenmemesi, bu tür başvurularda faaliyet sahibi tarafından arama yapılacak alanların taraflarınca Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ne sunulan ve onaylanan "Ön İnceleme Raporu" nda yer alan bilgiler ışığında koordinatlarla çevrili poligonlar şeklinde belirlenmesi ve başvuruya konu ÇED alanı olarak bu alanların esas alınması gerekmektedir.

14- İşletme ruhsatı ile yapılan başvurularda; işletme ruhsat alanının tamamının ÇED alanı olarak belirlenmemesi, bu tür başvurularda faaliyet sahibi tarafından Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ne sunulan ve onaylanan işletme projesinde belirtilen görünür/ mümkün/ muhtemel rezerv alanlarının ÇED inceleme alanı olarak esas alınması gerekmektedir.

15- ÇED başvurusu yapılan kırma-eleme tesisleri için hazırlanan ÇED Raporu ve/veya Proje Tanıtım Dosyaları'nda;

- Tesisteki toz kaynağı olan her bir ünitenin (bunker, kırıcılar, elekler, bantlar) kapalı ortam içerisine alınmasının taahhüt ettirilmesi
- Kapalı ortam içerisine alınan ünitelere toz indirgeme sisteminin (torbalı filtre/pulvarize) kurulmasının taahhüt ettirilmesi,
- Kırma-Eleme tesislerinde belirtilen çevresel önlemleri alınıp alınmadığının izlenmesi, kontrol edilmesi ve denetlenmesi gerekmektedir.

16- ÇED kararı bulunan Kırma-Eleme Tesislerine ünite veya ekipman (tersiyer, mikronize kalsit ünitesi vb.) ilave edilmesi durumunda ise Kırma-Eleme Tesisi'nin ÇED kararına esas kapasitesinin artmaması ve toz kaynağı olan her bir ünitesinin kapalı ortam içerisine alınması şartıyla ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmadığına dair görüş verilebilir. Bu tür durumlarda Bakanlığımızın/İlgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün görüşünün alınması gerekmektedir

17- Yeraltı ocak işletmeciliği ile üretim yapılması planlanan madencilik faaliyetlerinde; projenin kazı ve döküm alanı vb. amaçla yerüstünde kullanacağı alan büyüklüğü esas alınarak yerüstü alan kullanımı 25 hektara kadar olan madencilik faaliyetlerine ÇED Yönetmeliği Ek-2, yerüstü alan kullanımı 25 hektardan büyük olan madencilik faaliyetlerine ise ÇED Yönetmeliği Ek-I listesi kapsamında Yönetmelik hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

